

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

VŠĮ KLAIPĖDOS UNIVERSITETINĖ LIGONINĖ PRIIMTŲ SPRENDIMŲ IR PADARYTŲ IŠLAIDŲ KOVAI SU COVID-19 VIRUSU PAGRĮSTUMAS IR TEISĖTUMAS

2021 m. liepos 9 d.

Nr. KAT16-(4.2)-7

Klaipėda

Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Klaipėdos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Auditą atliko: Daina Zdanevičienė (grupės vadovė), Indrė Genienė.

Audito ataskaita pateikta: Klaipėdos miesto savivaldybės merui, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė vadovui.

TURINYS

IŽANGA.....	3
AUDITO REZULTATAI.....	4
1. NEAIŠKUS DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO KONKREČIU PROCENTINIU DYDŽIU NUSTATYMAS ..	4
2. NEPAKANKAMA VIDAUS KONTROLĖ VYKDANT VIEŠUOSIUS PIRKIMUS.....	6
3. GAUTA PARAMA APSKAITYTA IR NAUDOTA TINKAMAI	12
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	14
PRIEDAI.....	15
Priedas. Audito apimtis ir metodai	15

Audito svarba

2020 metais sveikatos priežiūros sektorių ypatingai paveikė COVID-19 virusas – įstaigos susidūrė su iššūkiais dėl darbo perorganizavimo, personalo trūkumu, reikalingų priemonių ir paslaugų kovai su COVID-19 įsigijimu ir kt. Siekdama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą bei neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, socialinei aplinkai ir ekonomikai, Vyriausybė patvirtino tam skirtas priemones, tarp kurių buvo numatytos ir priemonės, skirtos užtikrinti sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų efektyvų veikimą – numatytas papildomas finansavimas sveikatos priežiūros išlaidoms, įskaitant papildomas lėšas asmens apsaugos ir dezinfekcijos priemonių, laboratorinės diagnostikos priemonių ir medicinos įrangos įsigijimui, padidintas medicinos darbuotojų su darbo santykiais susijusių išlaidų finansavimas. Kovoju su COVID-19 pandemija prisidėjo ir privačios iniciatyvos – paramą lėšomis ar priemonėmis bei įranga sveikatos priežiūros įstaigoms teikė juridiniai ir fiziniai asmenys, labdaros ir paramos fondai, kitos nevyriausybinės organizacijos.

Paskelbta ekstremali situacija nepanaikino sveikatos priežiūros įstaigų pareigos savo funkcijas vykdyti ir lėšas naudoti laikantis teisės aktų reikalavimų. Siekdami įvertinti, ar VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė pagrįstai ir teisėtai panaudojo kovai su COVID-19 virusu skirtas lėšas, atlikome priimtų sprendimų ir padarytų išlaidų kovai su COVID-19 virusu auditą.

2020 m. VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė išlaidos darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, lyginant su 2019 m., išaugo 22 proc., 2020 m. iš viso gauta 773,3 tūkst. Eur paramos, iš kurių 543,4 tūkst. Eur buvo parama skirta kovai su COVID-19 virusu, o prekių ir paslaugų kovai su COVID-19 virusu buvo įsigyta už 8.043,1 tūkst. Eur.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė kovai su COVID-19 virusu sprendimai priimti ir išlaidos padarytos pagrįstai ir laikantis teisės aktų reikalavimų.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar sprendimai dėl darbuotojų darbo užmokesčio didinimo atitiko teisės aktų nuostatas;
- ar įsigyjant prekes, paslaugas kovai su COVID-19 virusu laikytasi teisės aktų reikalavimų;
- ar iš privačių fizinių ir juridinių asmenų, nevyriausybinių organizacijų kovai su COVID-19 virusu gauta parama apskaityta ir naudota tinkamai.

Audituojamas subjektas – VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė. Audituojamasis laikotarpis – 2020 m. Audito apribojimai – dėl prekių specifikos ir ribotos auditoriaus kompetencijos medicinos srityje audito metu nebuvo detalai vertinamos techninėse specifikacijose nustatytos perkamų objektų savybės, apsiribota vertinimu, ar techninė specifikacija atitinka pagrindinius Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. nustatytus principus.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (15 psl.). Rekomendacijos pateiktos audito rezultatų dalyje, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (14 psl.).

AUDITO REZULTATAI

1. NEAIŠKUS DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO KONKREČIU PROCENTINIU DYDŽIU NUSTATYMAS

Atsižvelgiant į COVID-19 viruso pandemiją bei karantiną, 2020 m. balandžio mėn. buvo priimti Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo¹ pakeitimai dėl sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, susiduriančių su COVID-19 viruso rizika, darbo užmokesčio didinimo. Numatyta, kad tokiems darbuotojams darbo užmokestis didinamas nuo 60 iki 100 procentų.

Siekiant nustatyti, ar VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė (toliau – Įstaiga) priimti sprendimai dėl darbuotojų darbo užmokesčio didinimo karantino metu buvo teisėti ir pagrįsti, vertinta²:

- ar Įstaigos darbuotojams darbo užmokestis didintas atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus dydžius ir kriterijus, t.y. pagal atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą ir atsakomybės lygį, darbo krūvį ir veiklos mastą;
- ar darbuotojams buvo apskaičiuoti ir išmokėti tokio dydžio priedai, kokie ir buvo paskirti Įstaigos vadovo įsakymu;
- ar BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa buvo pateikti privalomi dokumentai siekiant gauti lėšas darbo užmokesčio padidinimo kompensavimui bei ar pateiktų prašymų pagrindu lėšos buvo pervestos Įstaigai.

Už 2020 m. laikotarpį Įstaigos darbuotojams buvo skirta 4 882,8 tūkst. Eur darbo užmokesčio priedų už darbą karantino dėl COVID-19 infekcijos laikotarpiu. Priedai buvo skirti iš viso 6533 atvejais įvairių skyrių darbuotojams (03 mėn. – 939 darbuotojams, 04 mėn. – 677 darbuotojams, 05 mėn. – 732 darbuotojams, 06 mėn. – 786 darbuotojams, 10 mėn. – 1098 darbuotojams, 11 mėn. – 1147 darbuotojams, 12 mėn. – 1154 darbuotojams) ir tai kiekvieną mėnesį sudarė nuo 45 iki 77 proc. Įstaigos vidutinio 2020 metų sąrašinio dirbančių darbuotojų skaičiaus (1499 darbuotojai).

Peržiūrėjus auditui pateiktus Įstaigos vadovo įsakymus dėl darbuotojų darbo užmokesčio didinimo už 2020 m. laikotarpį, nustatyta, kad šie darbuotojai turėjo teisę gauti didesnę darbo užmokesčių, nes atitiko teisės aktuose nustatytas sąlygas³. Pareiginės algos (darbo užmokesčio) pastoviosios dalies koeficientų didinimo procentinis dydis darbuotojams buvo nustatomas tinkamo dydžio – nuo 60 iki 100 procentų, tačiau analizuojant vyr. gydytojo įsakymus dėl priedų skyrimo nustatyta, kad skiriant priedus buvo atsižvelgta tik į darbuotojų paslaugų teikimo metu atliekamų funkcijų pobūdį, bet nebuvo vertinamas darbuotojų darbo sudėtingumas ir atsakomybės lygis, darbo krūvis bei veiklos mastas, ir tuo nevykdytos teisės aktų nuostatos⁴. Įstaigos vadovo paaiškinimu, dėl darbo užmokesčio didinimo konkretaus

¹ Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 32 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 32¹ straipsniu įstatymas, 2020-04-07 Nr. XIII-2845.

² Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas, 32¹ str. 1 d.; Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo karantino metu tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-04-29 nutarimu Nr. 449, 3 p., 4 p., 5 p., 6 p.; Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020-04-30 įsakymu Nr. V-1057 2 p., 3 p.

³ Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020-04-30 įsakymu Nr. V-1057, 2 p.

⁴ Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas, 32¹ str. 1 d., Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo karantino metu tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-04-29 nutarimu Nr. 449, 3 p., 4 p., 5 p., 6 p.

procentinio dydžio nustatymo ligininės darbuotojams aptarimai vyko ligininės vadovybės pasitarimų metu, tačiau tai raštiškai įforminama nebuvo, sutinka, kad įsakymų dėl priedų motyvuose turėjo būti nurodyti visi kriterijai, kuriuos ligininės vadovybė vertindavo nustatydami konkretų procentinį dydį. Atsižvelgiant į tai, kad vertinimo kriterijai buvo aptariami tik žodžiu (pasitarimai neįrašinėti, neprotokoluoti), audito metu nebuvo galima įvertinti darbo užmokesčio didinimo konkrečių procentinių dydžių (nuo 60 iki 100 procentų) nustatymo pagrįstumo, t.y. nustatyti koks buvo darbuotojo atliekamo darbo sudėtingumas ir atsakomybės lygis, darbo krūvis ir veiklos mastas, ar buvo atsižvelgta į darbuotojo funkcijų ypatybes: patiriamo tiesioginio kontakto su pacientu nuolatinį ar ilgalaikį pobūdį, paslaugos teikimo metu pacientui atliekamas invazines ir (ar) intervencines procedūras, naudojamas specialias ypač pavojingos užkrečiamosios ligos diagnostikos ir gydymo medicinos priemonės (prietaisus), generuojamus aerozolius, patiriamą ilgalaikę ekspoziciją su aerozoliais, sąlyčio buvimo su kitais biologiniais paciento skysčiais riziką, atliekamą autopsiją mirusiam asmeniui. Kai kurie nustatyti atvejai leidžia pagrįstai abejoti, ar skiriant priedus tikrai buvo tinkamai įvertintos visos minėtos aplinkybės.

Priedų skyrimo pavyzdžiai

- Už 2020 m. kovo ir balandžio mėnesius Klinikinės diagnostinės laboratorijos klinikinio, biochemijos, mikrobiologijos, imunologijos skyrių darbuotojams, atliekantiems laboratorinius tyrimus, pareiginės algos (darbo užmokesčio) pastoviosios dalies koeficientas padidintas 80 procentų, Higienos skyriaus darbuotojams, valantiems ir dezinfekuojantiems patalpas, aplinkos daiktus bei paviršius – 70 procentų, o Informatikos skyriaus darbuotojams ar vaistinės darbuotojams nustatytas darbo užmokesčio didinimo koeficientas – 100 procentų.
- Už 2020 m. gegužės ir birželio mėnesius Patologijos skyriaus, Operacinės ir tvarstomųjų skyriaus, Anesteziologijos reanimacijos skyriaus darbuotojams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas padidintas 60 procentų, o Vandentiekio ir kanalizacijos skyriaus darbuotojams nustatytas darbo užmokesčio didinimo koeficientas – 100 procentų.
- Už 2020 m. spalio ir lapkričio mėnesius Vidaus ligų skyriaus, Traumatologijos skyriaus, Operacinės ir tvarstomųjų skyriaus darbuotojams, dirbusiems su COVID-19 pacientais, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas padidintas 60 procentų, o organizacinį darbą dirbusiems darbuotojams nustatytas darbo užmokesčio didinimo koeficientas – 90 procentų, inžinerinio technikos departamento – 100 procentų.

Pastebėtina, kad 2021 m. buvo priimti teisės aktų pakeitimai⁵, kuriais tikslinta padidinto darbo užmokesčio skyrimo tvarka – šiuo metu padidintas darbo užmokestis turi būti mokamas darbuotojo darbą siejant tik su faktiškai pavojaus sveikatai sąlygomis išdirbtu laiku bei yra detalizuotas darbo užmokesčio didinimo konkrečiu procentiniu dydžiu nuo 60 iki 100 procentų nustatymas. Atsižvelgiant į tai, rekomendacija neteikiama.

Pagal Įstaigos darbo apmokėjimo tvarką⁶, atlyginimo priedai nustatomi vienam mėnesiui vyr. gydytojo įsakymu, pritarus Ligininės tarybai. 2020 m. vyko Ligininės tarybos posėdžiai⁷, kurių metu, suderinus su jungtinėmis profesinių sąjungų atstovybėmis, pritarta darbuotojų, dirbusių karantino metu, darbo užmokesčio didinimui, tačiau keliais atvejais darbo užmokestis darbuotojams didintas be Ligininės tarybos pritarimo.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-06-16 nutarimas Nr. 465 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 29 d. nutarimo Nr. 449 „Dėl Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo karantino metu tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021-2-26 įsakymas Nr. V-398 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. V-1057 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁶ Darbo apmokėjimo tvarka Klaipėdos universitetinėje ligininėje, patvirtinta 2019-12-05 vyr. gydytojo įsakymu p., (nėra numerio), 7 p., 8 p.

⁷ Ligininės tarybos posėdžiai, kurių metu pritarta darbo užmokesčio didinimui: 2020-05-06 (už 2020 m. kovo mėn.), 2020-05-06 (už 2020 m. balandžio mėn.) 2020-06-05 (už 2020 m. gegužės mėn.), 2020-06-30 (už 2020 m. birželio mėn.), 2020-11-09 (už 2020 m. spalio mėn.), 2020-12-08 (už 2020 m. lapkričio mėn.).

Nustatyti atvejai

Įstaigos vadovas 5 įsakymais⁸ papildomai nustatė darbo užmokesčio priedus 67 darbuotojams už 2020 m. kovo, balandžio ir gegužės mėnesius, t.y. papildė ankstesnius 2020 m. gegužės ir birželio mėnesio įsakymus, tačiau jie nebuvo derinti su Ligoninės taryba, taip pat pastebėtina, jog jais skirti priedai praėjus dviem mėnesiams nuo laikotarpio, už kurį jie nustatyti, pabaigos.

Audito metu buvo vertintas pareiginės algos (etatinio atlyginimo) pastoviosios dalies koeficientų didinimo nustatymas ir apskaičiavimas 267 atsirinktiems darbuotojams iš 65 atskirų Įstaigos padalinių (skyrių). Nustatyta klaidų, skiriant bei apskaičiuojant darbuotojams priedus ir teikiant paraiškas dėl darbo užmokesčio padidinimo sąnaudų kompensavimo:

- dviem darbuotojams apskaičiuotos 594,07 Eur mažesnės priedų prie darbo užmokesčio sumos, nei paskirtos vadovo įsakymais;
 - keturiems darbuotojams apskaičiuotos 92,75 Eur didesnės priedų prie darbo užmokesčio sumos, nei paskirtos vadovo įsakymais, dėl šių neteisingų apskaičiavimų iš BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa paprašyta kompensacijos ir jos gauta 94,39 Eur daugiau (kartu su darbdavio mokamais mokesčiais);
 - dviem atvejais BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa prašoma kompensuoti suma skyrėsi nuo darbuotojams apskaičiuotų sumų: vienu atveju paprašyta kompensuoti 6,11 Eur daugiau, kitu – 1483,81 Eur mažiau, paaiškinta, kad buvo padaryta klaida, todėl vėliau priedas darbuotojui išmokėtas iš Įstaigos lėšų.

Nustatytos klaidos ištaisytos audito ataskaitos projekto derinimo metu, todėl rekomendacijos neteikiamos.

Iš viso už 2020 m. Įstaiga pateikė BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa paraiškas⁹ dėl 4 969,3 tūkst. Eur darbo užmokesčio padidinimo sąnaudų kompensavimo PSDF lėšomis. Pagal BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa pateiktą informaciją¹⁰ darbo užmokesčio padidinimo sąnaudų kompensavimui Įstaigai už 2020 metų laikotarpį iš PSDF biudžeto buvo skirta 4 969,3 Eur, t.y. visa prašyta suma, 2020 m. pervesta 3 616,7 tūkst. Eur.

2. NEPAKANKAMA VIDAUS KONTROLĖ VYKDANT VIEŠUOSIUS PIRKIMUS

Vertinant ar Įstaigos kovai su COVID-19 virusu išlaidos pagrįstos, analizuota, kas buvo įsigyta bei ar tai įsigyta laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo, poįstatyminių teisės aktų bei Įstaigos vadovo patvirtintų Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių¹¹ nuostatų.

Pagal Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) paviešintą informaciją, Įstaiga 2020 m. iš viso sudarė 599 rašytines sutartis už 20.085,2 tūkst. Eur¹² bei 511 žodinių sutarčių už 118,8 tūkst. Eur¹³. Įstaigos pateiktame 2020 m. vykdytų pirkimų žurnale¹⁴ iš viso užregistruoti 200

⁸ 2020-06-02 įsakymas Nr. 106 p.11 (papildomai skirti priedai už 2020 m. kovo mėn.), 2020-06-03 įsakymas Nr. 107 p.7 (papildomai skirti priedai už 2020 m. balandžio mėn.), 2020-07-08 įsakymas Nr. 130 p.15 (papildomai skirti priedai už 2020 m. gegužės mėn.), 2020-07-24 Nr. įsakymas 142 p.11 (papildomai skirti priedai už 2020 m. gegužės mėn.); 2020-07-24 įsakymas Nr. 142 p.12 (papildomai skirti priedai už 2020 m. balandžio mėn.).

⁹ 2020-05-10 (už 2020 m. kovo, balandžio mėn.), 2020-06-15 (už 2020 m. gegužės mėn.), 2020-07-15, 2020-07-24 (už 2020 m. birželio mėn.), paraiškos už spalio mėn. data nenurodyta, 2020-12-23 (pažymėta, kad patikslinta už lapkričio mėn.), 2021-01-22 (už gruodžio mėn.).

¹⁰ Klaipėdos teritorinė ligonių kasos 2021-05-04 elektroniniu paštu pateiktas raštas be Nr.

¹¹ Viešųjų pirkimų organizavimo VŠĮ Klaipėdos universitetinėje ligoninėje taisyklės, patvirtintos 2017-08-10 vyr. gydytojo įsakymu Nr. 155p.1.

¹² Pagal informaciją apie paviešintas sutartis Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje

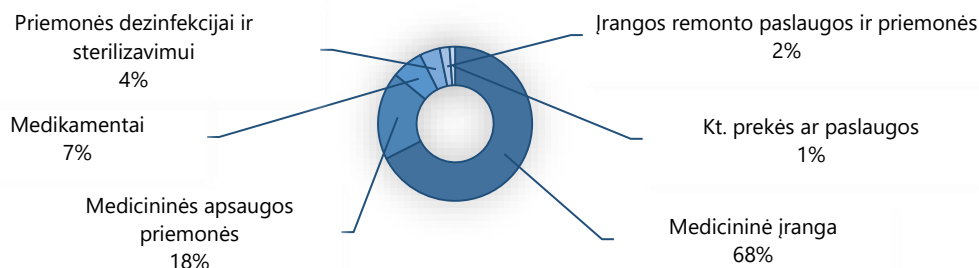
http://www.cvp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109

¹³ Metinė ataskaita už 2020 metus <https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/ReportsOrProtocol/Details/2021-603561?formTypeId=3>

¹⁴ Įstaigoje vykdyti pirkimai neregistruojami, viešųjų pirkimų žurnalas buvo sudarytas tik jo paprašius auditui. Pateiktame žurnale nenurodyti vykdytų pirkimų būdai, BVPŽ kodai, su kuo ir kada sudarytos sutartys, sutarčių vertės, bei kita įprastinė pirkimų registruose nurodoma informacija. Sulyginus su CVP IS Įstaigos paskyroje vykdytų pirkimų informacija, jame neužregistruoti visi 2020 m. vykdyti pirkimai.

pirkimų už 14.513,7 Eur, iš kurių kovai su COVID-19 virusu buvo 60 pirkimų už 8.043,1 tūkst. Eur – pirktą medicininę įrangą, įrangos remonto paslaugas ir priemonės, reagentai, medikamentai, medicininės apsaugos priemonės, priemonės dezinfekcijai ir sterilizavimui, kt. reikmenys (1 pav.).

1 pav. 2020 m. sudarytų sutarčių kovai su COVID-19 virusu verčių pasiskirstymas pagal pirkimo objektą, proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Įstaigos pateiktus duomenis

Audito metu buvo tikrintas pasirengimas pirkimams, atsirinktų pirkimų¹⁵ procedūrų atitiktis teisės aktams bei sudarytų sutarčių vykdymas, vertinant¹⁶ :

- ar pirkimų metiniai planai ir jų pakeitimai tvirtinti nustatyta tvarka;
- ar pirkimą vykdė vyr. gydytojo įgalioti subjektai, kurie buvo pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją, deklaravę interesus;
- ar iki pirkimų procedūrų pradžios buvo teisingai nustatyta numatoma pirkimo vertė, priklausomai nuo vertės pasirinktas tinkamas pirkimo būdas, pirkimas nebuvo skaidytas, siekiant išvengti pirkimo būdo pasirinkimo;
- ar parengti pirkimo dokumentai atitiko nustatytus reikalavimus, ar juose nustatytos aiškios ir tikslios sąlygos, techninė specifikacija atitiko pagrindinius Viešųjų pirkimų įstatymo principus;
- ar dalyvių pasiūlymai buvo priimti ir įvertinti laikantis nustatytų procedūrų;
- ar sudarytos pirkimo sutarties turinys atitiko reikalavimus, nebuvo pakeistos pirkimo dokumentuose ir teikėjų pasiūlyme nurodytos sąlygos, laimėjęs pasiūlymas ir sutartis paviešinti CVP IS;
- ar vykdytos sutarties nuostatos dėl savybių, kokybės, kiekių, terminų, jei ne, ar taikytos sutartyje numatytos netesybos.

Įstaiga pateikė Ligoninės tarybos 2020-03-05 patvirtintą Planuojamų pirkimų sąrašą 2020 metams, kuriame numatyti pirkimai planuojami vykdyti tarptautinio atviro konkurso ir supaprastinto atviro konkurso būdais, bei 2020-04-01 vyr. gydytojo patvirtintą pirkimų plano papildymą 2020 metams, kuriame numatyti pirkimai, kurie bus vykdomi neskelbiamų derybų būdu. Pastebėtina, kad plano papildymas patvirtintas vyr. gydytojo parašu, suderinus su vyr. finansininke ir viena vyr. gydytojo pavaduotoja, tačiau ne su visos Ligoninės tarybos nariais, nors pačio plano tvirtinimas pavestas

¹⁵ Audito metu detalios audito procedūros atliktos 20 pirkimų, t.y. 33 proc. Įstaigos 2020 m. vykdytų pirkimų, susijusių su COVID-19 viruso pandemija, po kurių buvo sudarytos 43 sutartys bendros, 1 780 887 Eur vertės.

¹⁶ Viešųjų pirkimų įstatymas, 5 str. 1 d., 3 d., 4 d., 5 d., 17 str., 19 str. 1 d., 2 d., 5 d., 35 str., 37 str., 42 str., 45 str. 1 d., 47 str., 55 str., 58 str. 1 d., 86 str. 3 d., 9 d., 87 str. 1 d., 103 str.; Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas, 4 str. 3 d. 8 p.; Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97, 2 p., 5 p., 14 p., 17 p., 18 p., 21.3.3 p., 21.3.4. – 21.3.8. p., 21.3.11-21.3.17 p., 21.4.4. p 21.4.6 p.; Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-27 įsakymu Nr.1S-94 patvirtintos Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos reikalavimai; Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, 10, 11, 12 p., 19 p., 29, 30 p., 36 p.

Ligoninės tarybai¹⁷. Parengtas pirkimų sarašas neatitinka Įstaigos vadovo įsakymu patvirtintos plano (suvestinės) formos¹⁸, į jį neįtraukti visi pirkimai, pvz. medikamentų numatyta įsigyti už 220 000 Eur, o faktiškai sutarčių per CPO dėl vaistų įsigijimo buvo sudaryta už 1 581 222 Eur¹⁹, atvirų konkursų būdu sudaryta sutarčių už 716 899 Eur, skelbiamų apklausų būdu sudaryta sutarčių už 106 162 Eur²⁰. Be minėto papildymo 2020-04-01, metų eigoje pirkimo planas daugiau nebuvo keistas ar tikslintas.

Visus tikrintus pirkimus vykdė pirkimų komisija, net ir tais atvejais, kada pagal Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės pirkimus turėjo arba galėjo vykdyti pirkimo organizatorius, nors sprendimų, kuriais pavesta šiuos pirkimus vykdyti būtent komisijai, nebuvo. Visuose tikrintuose pirkimuose vykdytos procedūros įformintos komisijos protokolais. Komisijos nariai buvo pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus, deklaravę viešuosius ir privačius interesus. Įstaigos vadovas taip pat yra deklaravęs interesus. Susipažinus su tikrintus pirkimus vykdžiusių asmenų deklaracijomis nenustatyta galimo interesų konflikto.

Pirkimų būdai parenkami atsižvelgiant į pirkimų rūšį (tarptautinis, supaprastintas ar supaprastintas mažos vertės), kuri nustatoma numatomas pirkimų vertes sumuojant pagal bendrojo viešųjų pirkimų žodyno (toliau – BVPŽ) skaitmeninio kodo pirmus tris skaitmenis (išskyrus numatytas išimtis), bei nustatytas pirkimo vertės skaičiavimo taisyklių išimtis²¹, turinčias įtakos pirkimo būdo pasirinkimui atskiroms pirkimo dalims. Įstaigos pateiktame metiniame pirkimų plane BVPŽ kodai nenurodyti, nors toks reikalavimas nustatytas Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse²², į jį neįtraukti visi planuojami pirkimai, o tik tie, kuriuos planuojama vykdyti atviro konkurso ar neskelbiamų derybų būdu, todėl nematant planuojamų pirkimų visumos, audito metu nebuvo galima įvertinti ar tinkamai skaičiuotos numatomos pirkimų vertės, įtakojančios pirkimų būdo parinkimą.

Iš pasirinktų pirkimų 13 buvo vykdyti atviro konkurso būdu, 5 neskelbiamų derybų būdu, 1 skelbiamos apklausos būdu ir 1 pirkimą pagal įgaliojimą vykdė kitą įstaiga. Išanalizavus pasirinktus pirkimo būdus, vertintina, kad 1 atveju nepagrįstai buvo pasirinktas neskelbiamų derybų pirkimo būdas ir tuo pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 71 str. 1 d. 3 p. reikalavimai bei 17 str.1 d. įtvirtinti lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai.

Nustatytas atvejis

2020-03-18 pradėtas vykdyti vaizdogastroskopų (iki 5 vnt.) pirkimas neskelbiamų derybų būdu Viešųjų pirkimų įstatymo 71 str. 1 d. 3 p. pagrindu, t.y. kai neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkančioji organizacija negalėjo numatyti. Pasiūlymą pateikti pakviestas 1 tiekėjas. 2020-05-04 sudaryta 12 mėn. trukmės sutartis, bendros 169 669 Eur vertės (vnt. kaina 33 934 Eur). Užsakymas pristatyti 2 vnt. vaizdogastroskopų pateiktas tik 2020-09-23, t.y. daugiau kaip po 4 mėnesių, dėl likusių 3 vnt. užsakymas nebeteiktas. Atsižvelgiant į tai, kad sutartis šiame pirkime sudaryta ilgam laikotarpiui (12 mėn.), prekes paprašyta pristatyti tik praėjus daugiau kaip 4 mėn. nuo sutarties sudarymo, darytina išvada, kad sutartis buvo sudaryta ne dėl skubaus poreikio įsigyti prekes ir šiuo atveju Įstaiga nepagrįstai pasirinko pirkimą vykdyti neskelbiamų derybų būdu.

¹⁷ Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, 13 p.

¹⁸ 2017-08-10 vyr. gydytojo įsakymas Nr. 155 p. 1 „Dėl pirkimų procedūrų tvirtinimo“, 1.2. p.

¹⁹ CPO 2020 m. metinė pirkimų ataskaita

https://2007.cpo.lt/index.php?option=com_reports&task=report&rid=vpt_2012&btn_annualReportShow=1

²⁰ Informacija iš Įstaigos paskyros centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

²¹ Viešųjų pirkimų įstatymas, 5 str. 8, 9, 10 d.

²² Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, 10 p., 1 priedas „Viešųjų pirkimų suvestinė“.

Vykdamas pirkimus neskelbiamų derybų būdu 4 atvejais iš 5 kreiptasi tik į vieną tiekėją, t.y. faktiškai derybos nebuvo vykdomos, o prekės nupirktos už tiekėjo pasiūlytą kainą.

Pirkimo dokumentų, techninių specifikacijų rengime ar keltuose reikalavimuose dalyvių kvalifikacijai reikšmingų trūkumų nenustatyta, tačiau nustatyta pažeidimų vertinant dalyvių pateiktus pasiūlymus:

1. Ne visada įsitikinta ar dalyvių pateikti pasiūlymai atitinka pirkimo skelbime ir pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus, tuo pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo 45 str. 1 d. 1 p.

Nustatyti atvejai

- tinkamais pripažinti pasiūlymai ir juos pateikę tiekėjai pripažinti laimėtojais, nors pateikti prekių aprašymai, katalogai, CE sertifikatai tik užsienio kalba, tuo tarpu vykdytų pirkimų sąlygose ir techninėse specifikacijose reikalauta dokumentus, tarp jų ir prekių aprašymus ar katalogus, pateikti lietuvių kalba arba jų vertimus²³. Šis pažeidimas ypač reikšmingas tuose pirkimuose²⁴, kuriuose kitų dalyvių pasiūlymai pateikti užsienio kaba buvo atmesti kaip neatitinkantys reikalavimų ir tuo pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d. nustatytas lygiateisiškumo principas.
- dalyvis nepateikė visų reikalaujama dokumentų (CE sertifikatų ar lygiaverčių dokumentų, patvirtinančių, kad prekių kokybė atitinka ES reikalavimus) tačiau jo pasiūlymas nebuvo atmestas kaip netinkamas ir pripažintas laimėjusiu²⁵.

2. Ne visada pateikti pasiūlymai buvo įvertinti tinkamai ir tuo nesilaikyta Viešųjų pirkimų įstatymo 45 str. 1 d. 1 p., 5 p., 55 str. 8 d., 57 str. nuostatų.

Nustatyti atvejai

- neprašyta pagrindimo dėl pasiūlytos neįprastai mažos kainos arba nebuvo vertinama ar pasiūlyta kaina nėra per didelė, o jai esant didesnei nei įstaiga nusimatė pradėdama pirkimą, pasiūlymai nebuvo atmesti arba pagrįstas jų priimtinumas²⁶;
- pernelyg užtęstos pirkimo procedūros, kas sąlygojo tiekėjo atsisakymą sudaryti sutartį dėl 3 pirkimo dalių (iš 5), nurodant, kad pakilo produkcijos kainos²⁷: nuo 2020-05-14 (pranešimų apie kvalifikacijos įvertinimą) iki 2020-07-27 (eilės sudarymas) nieko nevyko. Nors Viešųjų pirkimų įstatyme konkretus terminas per kurį turi būti išnagrinėti pasiūlymai nėra nustatytas, tačiau minėto įstatymo 55 str. 8 d. nurodyta, kad perkančioji organizacija, turi *nedelsdama* įvertinti pateiktus dalyvių pasiūlymus ir nustatyti pasiūlymų eilę. Kadangi vykdytas pirkimas nebuvo didelis – 5 dalių pirkimas, kurio metu gauti 5 tiekėjų pasiūlymai – 2,5 mėn. trukmės pasiūlymų vertinimas šiame konkurse laikytinas per ilgu.
- pirkimo procedūros visai nutrauktos arba laimėtojai keitėsi po tiekėjų prašymų peržiūrėti pasiūlymus ar pateiktų pretenzijų, tai reiškia, kad pradinis pasiūlymų vertinimas buvo atliktas netinkamai²⁸.

3. Tiekėjų pretenzijas nagrinėjo ta pati viešųjų pirkimų komisija, nors pagal Įstaigos Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 26 p. jas turėjo nagrinėti atskira laikinoji komisija, kurios daugiau nei pusė narių turėjo būti nedalyvavę pirkimą vykdydžiusios komisijos darbe.

Visais vertintais atvejais po pirkimų buvo sudarytos rašytinės sutartys. Nustatyta, kad jas sudarant nebuvo įrašytos visos privalomas nuostatos, nurodytos Viešųjų pirkimų įstatymo 87 str. 1 d. 3, 4, 9, 12 p. (išskyrus sutartis sudarytas vykdytus mažos vertės pirkimus ar pirkimus vykdytus Viešųjų pirkimų įstatymo 71 str. 1 d. 3 p. nustatytais sąlygomis):

²³ Pirkimas Nr. 495517, Nr. 482707, Nr. 492827, Nr. 484251.

²⁴ Pirkimas Nr. 482707, 1 dalies laimėtojos UAB "Mediq Lietuva" prekių katalogai pateikti tik anglų kalba (vėliau sutartį pasirašyti atsisakė); pirkimas Nr. 484251. 3 dalies laimėtojos UAB „Braun medical“ (vėliau sutartį pasirašyti atsisakė) pateikti prekių katalogai tik užsienio kalba; pirkimas Nr. 484251. 3 dalies laimėtoja UAB „Sentios“ pateikė prekių aprašymus-katalogus tik anglų kalba.

²⁵ Pirkimas Nr. 484251, 1 ir 2 dalies laimėtojas UAB "Taiklu", 1.1. ir 2 pirkimo daliai.

²⁶ Pirkimo Nr. 484251 3 dalis, pirkimo 497074 1 dalis, pirkimai Nr. 517896 ir Nr. 502244.

²⁷ Pirkimas Nr. 482707.

²⁸ Pirkimas Nr. 517896 18 dalis, pirkimas Nr. 497074 1 dalis.

- aiškiai nenurodyta, kokia kainodara taikoma²⁹;
- nenustatyta aiški atsiskaitymo su tiekėjais tvarka³⁰, t.y. tiksliai nenurodyta atsiskaitymo termino pradžia (viename sutarties punkte tai siejama su lėšų gavimu, kitame – su prekių pristatymu);
- visose tikrintose sutartyse nenurodyti sutarties nutraukimo atvejai, nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo 90 str.;
- visose tikrintose sutartyse neįrašytas asmuo, atsakingas už sutarties vykdymą. Ši nuostata yra susijusi su viešųjų pirkimų skaidrumo principo įgyvendinimu, kadangi ja užtikrinamas sklandus perkančiosios organizacijos ir tiekėjo tiesioginio ryšio palaikymas.

Sudarant sutartis nebuvo pakeistos sąlygos, nustatytos pirkimo dokumentuose ar tiekėjų pasiūlymuose. Pasirašytos sutartys ir laimėjusių dalyvių pasiūlymai paviešinti CVP IS. Įstaigos Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse yra numatyta, kas koordinuoja sutarčių vykdymą, tačiau audito metu nustatyta, kad vykdoma sutarčių priežiūra yra nepakankamai efektyvi:

1. Vykdam sutartis, kai buvo vėluojama pristatyti prekes sutartyse nustatytais terminais, nė vienu atveju nebuvo skaičiuojami delspinigiai³¹. Tai neatitinka viešųjų pirkimų principų, pagal kuriuos pirkimo vykdytojas privalo taikyti delspinigius kaip vieną iš sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonių. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 87 str. 1 d. 6 p., sudaromoje pirkimo sutartyje privalo būti numatytas sutarties įvykdymo užtikrinimas, todėl jei pirkimo vykdytojas sutarties įvykdymo užtikrinimui numato delspinigius, tiekėjui vėluojant vykdyti sutartinius įsipareigojimus, tai yra traktuojama kaip prievolė, bet ne teisė skaičiuoti delspinigius.

2. Kai kuriais atvejais buvo viršyti sutartyse numatyti kiekiai (pagal pasirašytų sutarčių nuostatas papildomai perkamų prekių kiekis negalėjo būti viršytas daugiau kaip 30 proc. numatyto kiekio).

Nustatyti atvejai

- 2020-06-22 sutartis Nr. 11-20-0013, skaidrių dumplių indų aparatams Dameca „Siesta iTS“ numatyta nupirkti iki 2 vnt., nupirka 6 vnt. (vnt. kaina 242 Eur); vandens surinkimo kamerų su filtru aparatams Dameca „Siesta iTS“ numatyta nupirkti iki 20 vnt., nupirka 30 vnt. (vnt. kaina 42,35 Eur);
- 2020-10-02 sutartis Nr. 15-20-0288, numatyta deksmedetamidino pirkti 8 vnt. – nupirka 16 vnt. (vnt. kaina 44,10 Eur);
- 2020-10-05 sutartis Nr. 15-20-0292, numatyta kaptoprilio 50 mg stiprumo pirkti 1000 tablečių, nupirka – 5400 vnt. (vnt. kaina 0,11865 Eur);

Viešųjų pirkimų tarnyba medicinos sektoriaus viešuosius pirkimus yra įvardijusi kaip vieną rizikingiausių sričių³², pagal sociologinių tyrimų duomenis sveikatos apsaugos sistema taip pat nurodoma kaip viena labiausiai korupcijos paveiktų viešojo sektoriaus sričių³³, be to viešojoje erdvėje vis pasirodo informacija apie pradėtus tyrimus dėl galimų korupcijos pasireiškimų medicinos sektoriuje, tai sąlygoja, kad Įstaigoje, kuri kasmet vykdo pirkimų už beveik 20 ml. Eur (2018 m. pasirašyta sutarčių už 18,3 mln. Eur, 2019 m. – 17,8 mln. Eur, 2020 m. – 20,1 mln. Eur³⁴), turi būti sukurta efektyvi pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistema. Vertinant atsirinktus pirkimus nustatyta, kad Įstaigoje nėra aiškiai reglamentuotos pirkimų procedūros bei sukurta pakankama vidaus kontrolės sistema:

²⁹ 2020-06-22 sutartis Nr. 14-20-0038, 2020-06-18 sutartis Nr. 14-20-0036, 2020-07-20 sutartis Nr. 14-20-0042, 2020-07-27 sutartis Nr. 14-20-0045, 2020-08-03 sutartis Nr. 14-20-0048.

³⁰ 2020-06-22 sutartis Nr. 14-20-0038, 2020-06-18 sutartis Nr. 14-20-0036.

³¹ 2020-04-20 sutartis Nr. 14-20-0024, 2020-07-20 sutartis Nr. 14-20-0042, 2020-07-27 sutartis Nr. 14-20-0045, 2020-10-16 sutartis Nr. 15-20-0315, 2020-10-06 sutartis Nr. 15-20-0030, 2020-10-06 sutartis Nr. 15-20-0299.

³² Viešųjų pirkimų tarnybos veiklos 2016 m. ataskaita https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/VPT_2016_veiklos_ataskaita.pdf

³³ Lietuvos korupcijos žemėlapis 2020, paskelbtas <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvas-korupcijos-zemelapis/7437>

³⁴ Informacija iš CVP IS apie Įstaigos sudarytas sutartis.

1. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse nenustatyta aiški pirkimų planavimo tvarka:

- pirkimų planas sudaromas pagal pirkimų vykdymo būdus, o ne pirkimų rūšis, nors, remiantis Viešųjų pirkimų įstatymo 5 str. 8, 9, 10 d., atskira dalis tarptautinio ar supaprastinto pirkimo gali būti vykdomas ir mažos vertės pirkimo būdais, t.y. vykdant apklausą. Tai lemia, kad į metinį pirkimų planą nėra įtraukiami visi pirkimai;

- nenustatyta kokios procedūros turi būti atliekamos vykdant plano keitimą ar papildymą, t.y. ar pakeitimai turi būti motyvuojami, derinami su finansininku, tvirtinami Ligoninės taryboje ar vyr. gydytojo ir kt. Pagal dabartinę taisyklių nuostatą, darytina išvada, kad visi patikslinimai paliekami Administracijos skyriaus vedėjo kompetencijoje, nors faktiškai 2020 m. pirkimų planą patvirtino Ligoninės taryba, o jo papildymą – vyr. gydytojas, suderinęs su vyr. finansininke ir viena vyr. gydytojo pavaduotoja (ne su visos Ligoninės tarybos nariais);

- pirkimų planavimo proceso aprašyme lygiaverčiai vartojamos dvi sąvokos „pirkimų planas“ ir „pirkimų suvestinė“, nors tai yra skirtingi dokumentai³⁵.

2. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse nėra patvirtintos visos praktikoje reikšmingos dokumentų formos, susijusios su pirkimų planavimu, vykdymu ir sutarčių kontrole:

- nenustatyta, kokius dokumentus privalo pildyti pirkimo organizatorius vykdydamas pirkimą, nors jam numatyta teisė vykdyti pirkimus iki 10 000 be PVM. Visais atvejais leidžiant nepildyti tiekėjų apklausos pažymos neužtikrinama pirkimų kontrolė – neaišku kaip įsitikinama tinkamu pirkimo vykdymu ir racionalių lėšų panaudojimu, pvz. ar gerai apibūdintas perkamas objektas ir perkamas kiekis, kiek buvo apklausta tiekėjų, ar tikrai pasirinktas mažiausią kainą pasiūlęs tiekėjas ir pan.

- nėra patvirtinta vykdytų pirkimų registracijos žurnalo forma, todėl Įstaigoje neregistruojami visi įvykdyti pirkimai ir taip nėra užtikrinama pirkimų apskaita. Pastebėtina, kad pasibaigus metams Viešųjų pirkimų tarnybai teikiamos metinės ataskaitos, todėl neaišku, kaip skaičiuojami ir ataskaitose nurodomi sutarčių kiekiai, sumos, jei pirkimų apskaita nevedama. Taip pat nevedant bendros pirkimų apskaitos negalima įsitikinti, ar nebuvo viršytos suplanuotos lėšos to paties tipo prekėms, paslaugoms ar darbams, neaišku, kaip pirkimų vykdytojai žino informaciją apie įvykdytus pirkimus, kuri turi įtakos priimamiems sprendimams dėl pirkimų būdo pasirinkimo, pvz. kokią pirkimo dalį galima vykdyti pasinaudojant Viešųjų pirkimų įstatymo 5 str. 8, 9, 10 d. išimtimis dėl pirkimo būdo pasirinkimo.

3. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse nenustatyta, kas priima sprendimą dėl pirkimą vykdančio subjekto tais atvejais, kai pagal numatomą sutarties vertę jį gali vykdyti tiek pirkimo organizatorius, tiek komisija.

4. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse nėra pakankamai detalizuoti pirkimų vykdymo etapai.

5. Įstaigoje, kasmet vykdančioje pirkimų už beveik 20 mln. Eur, nenumatytas rizikos analizės ar prevencinės kontrolės vykdymas.

Pastebėtina, kad Įstaigoje viešuosius pirkimus vykdo įvairių sričių specialistai, ir nė vienam iš jų tai nėra pagrindinė funkcija.

Audito metu įvertinus pirkimų vykdymo pažeidimus bei nustačius, kad Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse nėra numatytos detalios pirkimų vykdymo procedūros ir nustatyti efektyvūs vidaus kontrolės mechanizmai, rekomenduojame įvertinus Įstaigos veiklos specifiką (pirkimų apimtį, žmogiškuosius išteklius ir kt.) atnaujinti Viešųjų pirkimų organizavimo taisykles, atsižvelgiant į audito ataskaitoje

³⁵<https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360006093199-Kuo-skiriasi-pirkim%C5%B3-planas-nuo-pirkim%C5%B3-suvestin%C4%97s->

nurodytas pastabas bei Viešųjų pirkimų tarnybos parengtas pirkimų organizavimo ir kontrolės gaires³⁶. Kitos rekomendacijos dėl nustatytų pažeidimų neteikiamos, nes pirkimai ar sutartys jau pasibaigusios.

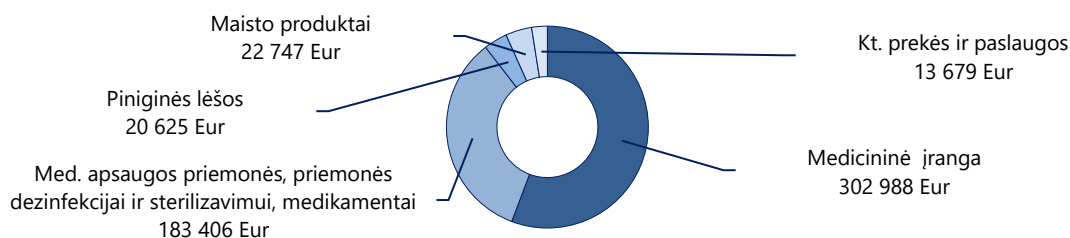
3. GAUTA PARAMA APSKAITYTA IR NAUDOTA TINKAMAI

2020 m. iš privačių fizinių ir juridinių asmenų, nevyriausybinių organizacijų Įstaiga pinigėmis lėšomis, turtu ir paslaugomis iš viso gavo 773,3 tūkst. Eur paramos, iš kurios 543,4 tūkst. Eur buvo parama skirta kovai su COVID-19 virusu.

Audito metu vertinta ar gauta parama naudota paramos teikėjo nurodytiems arba Įstaigos įstatuose numatytiems tikslams bei ar ji apskaityta laikantis norminių teisės aktų bei Įstaigos vadovo patvirtintų vidaus dokumentų nuostatų³⁷.

Kovai su COVID-19 virusu Įstaiga gavo paramą iš privačių subjektų įvairiomis formomis (2 pav.).

2 pav. 2020 m. Įstaigos kovai su COVID-19 virusu gautos 543,4 tūkst. Eur paramos dalykai

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Įstaigos pateiktus duomenis

Taip pat Įstaiga 2020 metais iš Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro nemokamai gavo ilgalaikio turto: pulsoksimetrų, dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatų, mobilių vakuuminio atsiurbimo sistemų (siurbiklių), monitorių paciento gyvybinėms funkcijoms sekti ir atsarginių dalių, iš viso už 469,1 tūkst. Eur (apskaityta kaip gautas finansavimas iš valstybės biudžeto). Dalis nemokamai gauto turto – pulsoksimetrų, mobilių vakuuminio atsiurbimo sistemų ir atsargų – iš viso už 27 tūkst. Eur buvo perduota kitoms sveikatos priežiūros įstaigoms³⁸, taip pat dalis šio turto (monitoriai paciento gyvybinėms funkcijoms sekti, 117, 4 tūkst. Eur vertės) grąžinta Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui, nes neveikė. Nemokamai gautas ilgalaikis turtas, jo perdavimas kitoms įstaigoms ir grąžinimas apskaitytas Įstaigos buhalterinėje apskaitoje.

2020 m. Įstaigos veikloje panaudota iš viso 431,2 tūkst. Eur gautos paramos pinigais ir turtu, iš jų:

³⁶ https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/organizavimas_kontrolė_gaires.pdf
<https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/parengtos-gaires-pirkimu-organizavimas-ir-vidaus-kontrolė>

³⁷ Labdaros ir paramos įstatymas, 10 str. 1 d., 11 str. 2 p., Anonimiškai gautos paramos apskaitos tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016-11-21 įsakymu Nr. VA-137, 3 p., 4 p., 5 p., 6 p.; Paramos gavėjų ataskaitų apie gautą paramą ir jos panaudojimą, apie pačių suteiktą paramą ir (arba) labdarą, taip pat apie savo veiklą, susijusią su Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodytų visuomenei naudingų tikslų įgyvendinimu, pateikimo mokesčių administratoriui tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016-11-21 įsakymu Nr. VA-137, 2.1 p.; Mėnesio ataskaitos apie vienam asmeniui suteiktą paramą ir (arba) labdarą bei iš vieno asmens gautą paramą, didesnę negu 15 000 Eur, pildymo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006-05-30 įsakymu Nr. VA-49, 6, 6.2 p.; Paramos teikimo metinės ataskaitos FR0477 formos bei Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos FR0478 formos užpildymo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003-04-10 įsakymu Nr. V-103 (2020-03-03 įsakymu Nr. VA-21 redakcija), 15 p.; VŠĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė įstatai, patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-05-13 įsakymu Nr. AD1-1488, 11 p.; 1995-10-23 vyriausiojo gydytojo potvarkis Nr. 9.

³⁸ VŠĮ „Kretingos ligoninė“, VŠĮ „Gargždų ligoninė“, VŠĮ „Klaipėdos respublikinė ligoninė“, VŠĮ „Tauragės ligoninė“, VŠĮ „Klaipėdos vaikų ligoninė“, VŠĮ „Šilutės ligoninė“, VŠĮ „Šilalės ligoninė“, VŠĮ „Klaipėdos jūrininkų ligoninė“.

- 34,9 tūkst. Eur panaudota įsigyjant medicininę įrangą (19,5 tūkst. Eur), medikamentus (15,2 tūkst. Eur), apmokant už banko paslaugas (0,15 tūkst. Eur);
- veikloje sunaudota medicininių apsaugos priemonių, priemonių dezinfekcijai ir sterilizavimui, medikamentų, maisto produktų, kosmetikos prekių, ūkinių medžiagų už 360,4 tūkst. Eur;
- 35,9 tūkst. Eur sudarė apskaičiuotos gauto ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos;
- 20 Eur transporto paslaugų savikaina (paramos pristatymas).

Įstaiga 2020 m. gautą paramą apskaitė ir naudojo laikantis teisės aktų reikalavimų – gautos paramos apskaita tvarkoma atskirai, joje nurodyti gautos paramos teikėjai, parama buvo naudojama paramos teikėjo nurodyta tvarka ir/ar įstatuose numatytiems tikslams.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Siekiant sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, apimančią visą pirkimų procesą, užtikrinančią vykdomų pirkimų teisėtumą, viešųjų pirkimų principų ir sutartinių įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi, atnaujinti Įstaigos Viešųjų pirkimų organizavimo taisykles, įvertinus Įstaigos veiklos specifiką (pirkimų apimtį, žmogiškuosius išteklius ir kt.) bei atsižvelgiant į audito ataskaitoje nurodytas pastabas, Viešųjų pirkimų tarnybos parengtas pirkimų organizavimo ir kontrolės gaires.	VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė	Patvirtinti naujas Viešųjų pirkimų organizavimo taisykles.	2021-10-30
<p>* - priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė. Atstovai ryšiams, atsakingi už Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė vyr. gydytojo pavaduotoja N.Motuzienė, tel. 8 46 396505, el. paštas motuziene@kul.lt</p>				

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Čeporiūtė

Audito ataskaitos „VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė priimtų sprendimų ir padarytų išlaidų kovai su COVID-19 virusu pagrįstumas ir teisėtumas“ priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė kovai su COVID-19 virusu sprendimai priimti ir išlaidos padarytos pagrįstai ir laikantis teisės aktų reikalavimų.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar sprendimai dėl darbuotojų darbo užmokesčio didinimo atitiko teisės aktų nuostatas;
- ar įsigyjant prekes, paslaugas kovai su COVID-19 virusu laikytasi teisės aktų reikalavimų;
- ar iš privačių fizinių ir juridinių asmenų, nevyriausybinių organizacijų kovai su COVID-19 virusu gauta parama apskaityta ir naudota tinkamai.

Audituojamas subjektas – VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė.

Audituojamasis laikotarpis – 2020 m.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³⁹ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁴⁰.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Neaiškus darbo užmokesčio didinimo konkrečiu procentiniu dydžiu nustatymas, klaidos apskaičiuojant priedus darbuotojams	<p><u>Dokumentų peržiūra</u></p> <p>Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įstaigos darbo apmokėjimo tvarką; ▪ kolektyvinę sutartį, ▪ vyr. gydytojo įsakymus dėl darbuotojų, karantino metu organizuojančių ir (ar) teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas, darbo užmokesčio didinimo; ▪ stebėtojų tarybos, ligoninės tarybos posėdžių protokolus, susijusius su darbuotojų darbo užmokesčio didinimu dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos); ▪ atrinktų tikrinimui darbuotojų darbo užmokesčio apskaitos žiniaraščius, atsiskaitymo lapelius; ▪ BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa teiktas paraiškas dėl darbo užmokesčio padidinimo sąnaudų kompensavimo PSDF lėšomis. <p>Vertinimo apimtis:</p> <p>Įstaiga pateikė vadovo 2020 m. įsakymus dėl darbuotojų, karantino metu organizuojančių ir (ar) teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas darbo užmokesčio didinimo, pagal kuriuos per 2020 m. darbo užmokesčio priedai skirti 65 atskirų Įstaigos padalinių (skyrių) 6533 darbuotojams. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamoji visuma yra didelės apimties, profesiniu sprendimu apsispręsta atsirinkti 267 imties vienetus – vienam darbuotojui</p>	<p>Įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar Įstaigos darbuotojams darbo užmokestis didintas atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus dydžius ir kriterijus, t. y. pagal atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą ir atsakomybės lygį, darbo krūvį ir veiklos mastą; ▪ ar darbuotojams buvo apskaičiuoti ir išmokėti tokio dydžio priedai, kokie ir buvo paskirti Įstaigos vadovo įsakymu; ▪ ar BĮ Klaipėdos teritorinė ligonių kasa buvo pateikti privalomi dokumentai siekiant gauti lėšas darbo užmokesčio padidinimo kompensavimui bei ar pateiktų prašymų pagrindu lėšos buvo pervestos Įstaigai.

³⁹ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

⁴⁰ 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/>.

	<p>vieną mėnesį paskirtą ir apskaičiuotą darbo užmokesčio priedą. Konkretūs imties vienetai atsirinkti statistinės sisteminės atrankos būdu.</p>	
<p>2. Nepakankama vidaus kontrolė vykdoma viešuosius pirkimus</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įstaigos vadovo patvirtintas Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės; ▪ su pirkimais susijusius vyr. gydytojo įsakymus; ▪ metinį pirkimų planą; ▪ viešųjų pirkimų registrą; ▪ informaciją Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir Centriniam viešųjų pirkimų portale, ▪ nešališkumo deklaracijas, konfidencialumo pasižadėjimus, privačių interesų deklaracijas sistemoje PINREG; ▪ viešųjų pirkimų procedūrų dokumentus; ▪ viešųjų pirkimų komisijos protokolus; ▪ sudarytas sutartis; ▪ prekių gavimo aktus; ▪ sąskaitos faktūras, jų apmokėjimo dokumentus. <p>Vertinimo apimtis: Įstaiga pateikė 2020 m. vykdytų pirkimų sąrašą, kuriame nurodyti pirkimai, susiję su COVID-19 viruso pandemija – 60 pirkimų. Iš šių pirkimų nuspręsta eliminuoti pirkimus, kurių pirkimo procedūras tikrino Centrinė projektų valdymo agentūra – 14 pirkimų. Profesiniu sprendimu apsispręsta įvertinti 20 pirkimų (po jų buvo sudarytos 43 sutartys bendros 1 780 887 Eur vertės), t.y. 34 proc. vykdytų pirkimų, susijusių su COVID-19 viruso pandemija arba 44 proc. kitų institucijų nevertintų pirkimų, susijusių su COVID-19 viruso pandemija. Konkretūs imties vienetai atsirinkti statistinės atrankos būdu.</p>	<p>Įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar pirkimų metiniai planai ir jų pakeitimai tvirtinti nustatyta tvarka; ▪ ar pirkimą vykdė vyr. gydytojo įgalioti subjektai, kurie buvo pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją, deklaravę interesus; ▪ ar iki pirkimų procedūrų pradžios buvo teisingai nustatyta numatoma pirkimo vertė, priklausomai nuo vertės pasirinktas tinkamas pirkimo būdas, pirkimas nebuvo skaidytas, siekiant išvengti pirkimo būdo pasirinkimo; ▪ ar parengti pirkimo dokumentai atitiko nustatytus reikalavimus, ar juose nustatytos aiškios ir tikslios sąlygos, techninė specifikacija atitiko pagrindinius Viešųjų pirkimų įstatymo principus; ▪ ar dalyvių pasiūlymai buvo priimti ir įvertinti laikantis nustatytų procedūrų; ▪ ar rengti reikalingi pirkimo procedūrų dokumentai; ▪ ar sudarytos pirkimo sutarties turinys atitiko reikalavimus, nebuvo pakeistos pirkimo dokumentuose ir teikėjų pasiūlyme nurodytos sąlygos, laimėjęs pasiūlymas ir sutartis paviešinti CVP IS; ▪ ar vykdytos sutarties nuostatos dėl savybių, kokybės, kiekių, terminų, jei ne, ar taikytos sutartyje numatytos netesybos.
<p>3. Gauta parama apskaityta ir naudota tinkamai</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įstaigoje 2020 m. galiojusią labdaros priėmimo tvarką; ▪ vyr. gydytojo įsakymą „Dėl ligoninės labdaros komisijos“; ▪ Įstaigos paramos gavimo ir panaudojimo suvestinius buhalterinės apskaitos registrus (sąskaitų aktyvumo ataskaitas pagal koresponduojančias sąskaitas); ▪ paramos priėmimo aktus; ▪ sąskaitas faktūras; ▪ bankinius išrašus (sąskaitos, skirtos paramai dėl kovos su COVID-19 virusu); ▪ VMI prie FM pateiktas „Mėnesio ataskaitas apie vienam asmeniui suteiktą paramą ir (arba) labdarą bei iš vieno asmens gautą paramą, didesnę kaip 15 000 Eur“, ir „Paramos gavimo ir panaudojimo metinė ataskaitą už 2020 m.“; ▪ Įstaigos Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 7 priedą „Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį gautą finansinę ir nefinansinę paramą“, 8 priedą „Informacija apie paramos panaudojimą per ataskaitinį laikotarpį“. 	<p>Įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar gauta parama naudota paramos teikėjo nurodytiems arba Įstaigos įstatuose numatytiems tikslams bei ar ji apskaityta laikantis norminių teisės aktų bei Įstaigos vadovo patvirtintų vidaus dokumentų nuostatų; ▪ ar Valstybinei mokesčių inspekcijai pateiktos tinkamai užpildytos mėnesinės ir metinės ataskaitos apie gautą paramą ir jos panaudojimą.